

OPINIA
KRAJOWEJ RADY SĄDOWNICTWA
z dnia 17 lipca 2008 r.

**w przedmiocie poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy Kodeks spółek
handlowych i ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych**

Krajowa Rada Sądownictwa po zapoznaniu się z treścią przedstawionego projektu opiniuje go negatywnie, przedstawiając poniżej uwagi do proponowanych zmian.

Art. 126 § 2 k.s.h. i art. 154 § 1 k.s.h.

Krajowa Rada Sądownictwa krytycznie ocenia proponowane obniżanie kapitału zakładowego. Wysokie progi miały przeciwdziałać powstawaniu tzw. "spółek-krzaków". W systemie prawa kontynentalnego akcentuje się funkcję gwarancyjną kapitału zakładowego, wychodząc z zasady stałości tegoż kapitału. Konieczne jest zachowanie majątkowego mechanizmu obronnego przed nierzetelnymi spółkami z małym kapitałem zakładowym. Aktualnie takim mechanizmem jest próg kapitału zakładowego i dlatego należy sprzeciwić się jego obniżeniu.

Art. 92, art. 106, art. 131 k.s.h. i art. 157 § 2 k.s.h.

Krajowa Rada Sądownictwa sprzeciwia się zniesienia obligatoryjnej formy aktu notarialnego dla umowy spółki partnerskiej, komandytowej, komandytowo-akcyjnej, spółki z ograniczoną odpowiedzialnością i zastąpienie jej formą pisemną. Według projektodawców wprowadzenie zwykłej formy pisemnej w miejsce formy aktu notarialnego ma odformalizować prowadzenie działalności gospodarczej. Wbrew uzasadnieniu projektu forma aktu notarialnego ma przełożenie na pewność i bezpieczeństwo obrotu. W pierwszej kolejności należy zauważyć, że już sam udział w procesie zakładania wskazanych spółek osoby cechującej się wiedzą prawniczą jest pomocny w tworzeniu tych podmiotów.

Dokonanie czynności prawnej z udziałem notariusza gwarantuje zachowanie

należytej staranności, przy uwzględnieniu woli stron, a także interesów uczestników tej czynności (vide: art. 80 -82 pr. o notariacie). Poza tym umowy notarialne są obarczone zdecydowanie mniejszą ilością błędów niż sporządzane samodzielnie przez strony (wspólników). Przedkładanie w sądzie rejestrowym umów zawartych samodzielnie przez wspólników będzie powodować - bez wątpienia - konieczność wzywania przez Sąd wnioskodawców do usuwania braków tych umów. W konsekwencji przedłuży się proces rejestracji spółek. Nastąpi więc przeniesienie ciężaru analizy umów (w kontekście nawet podstawowych braków) na etap rejestracji sądowej, co do tej pory w przeważającej mierze dokonywało się na wcześniejszym etapie czynności notarialnej, w obecności wspólników. Dodatkowo tylko można wskazać na prawdopodobne ryzyko ponoszenia dodatkowych kosztów postępowań skargowych, apelacyjnych, przesyłek pocztowych z wezwaniami itp.

Niezależnie od tego należy zwrócić uwagę na treść art. 77 § 1 i § 2 k.c., które przewidują dla zmian umowy, jej rozwiązania taką formę, jak jest przewidziana dla dokonania czynności prawnej. W tej sytuacji wobec braku - w przypadku spółek osobowych (z wyjątkiem spółki komandytowo-akcyjnej) - powiązania skuteczności (ważności) zmiany z wpisem do KRS, istnieje ryzyko naruszenia zasad bezpieczeństwa obrotu, gdyż w praktyce może się okazać, że pierwotne umowy złożone w Sądzie nijak się będą miały do rzeczywistości wskutek licznych zmian umowy, które jednak nie zostały zgłoszone do KRS (mimo obowiązku podmiotu, vide: art. 93 § 3, art. 110 § 2 k.s.h.). Jest to problem, z którym Sądy borykają się już przy spółkach cywilnych, chociaż trzeba tu dodać, że w przypadku tych umów dochodzi rygor formy *ad probationem*, co w kontekście art. 74 § 3 k.c. w obrocie gospodarczym oznacza brak jakiegokolwiek rygoru.

W przypadku spółki komandytowo-akcyjnej może w praktyce pojawić się jeszcze jeden problem. Mając na uwadze treść art. 126 § 1 pkt 2 k.s.h. w zw. z art. 325 k.s.h. zgłoszenie tej spółki do rejestru powinno nastąpić w ciągu sześciu miesięcy od dnia podpisania statutu. Sformalizowanie sporządzenia statutu w formie aktu notarialnego ma więc także znaczenie w zakresie przeciwdziałania ewentualnemu postdatowaniu tej czynności.

Art. 52 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, art. 53 ust.

2 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych

Zmiana dotycząca obniżenia opłat sądowych od wniosku o zarejestrowanie podmiotu w Krajowym Rejestrze Sadowym zależy od przyjętych założeń w zakresie

kształtowania polityki gospodarczej i fiskalnej Państwa. W ocenie Krajowej Rady Sądownictwa obniżenie opłat nie znajduje uzasadnienia.

W przypadku przyjęcia takiego rozwiązania zasadne wydaje się wprowadzenie przepisu intertemporalnego, że do postępowań rozpoczętych przed wejściem w życie ustawy nowelizującej stosuje przepisy dotychczasowe, brak takiego unormowania bardzo skomplikowałby postępowanie rejestrowe.